

Universitatea
Transilvania
din Braşov

TEZĂ DE ABILITARE

REZUMAT

Titlu: **CONTRIBUȚII PRIVIND DEZVOLTAREA ȘI
CERCETAREA CALITĂȚII ÎN ASISTENȚA MEDICALĂ
PRIMARĂ**

Domeniul: MEDICINĂ

Autor: Conf. dr. Andrea Elena Neculau.

Universitatea: Transilvania.

BRAȘOV, 2024

Teza de abilitare intitulată **“Contribuții privind dezvoltarea și cercetarea calității în asistența medicală primară”** reprezintă o sinteză a activităților mele științifice, academice și profesionale, întregul meu parcurs fiind dedicat creșterii calității în asistența medicală primară.

Implementarea calității în sistemele de sănătate, cu accent special pe asistența medicală primară, este un deziderat global al tuturor marilor organizații internaționale, prin calitate putându-se atinge dezideratul de acoperire universală cu servicii al populației.

Beneficiile pentru sănătatea populației ale existenței unui sistem de asistență medicală primară de calitate sunt dovedite prin cercetări la nivel internațional. În țara noastră, dezvoltarea domeniului calității și în special a cercetărilor specifice în această direcție este puțin reprezentată și nevoia este resimțită în mod acut.

Capitolul 1.

Contribuții la dezvoltarea calității în asistența medicală primară

În diferite etape ale dezvoltării profesionale am participat la proiecte de pionierat în domeniul creșterii calității care au determinat schimbări în dezvoltarea specialității.

Cercetarea profilului de activitate într-un cabinet de medicina familiei răspunde nevoii de informare asupra problemelor de sănătate ale populației dar și asupra modului cum sunt pregătiți profesioniștii să răspundă acestor nevoi. Proiectul rețeaua de dispensare santinelă MEDINET este un model de cercetare implementativă, care a constat în înregistrarea consultațiilor medicale, timp de 3 ani, de către un grup de 100 de medici de familie, într-un soft medical dedicat. Datele colectate au fost folosite în scopul îmbunătățirii calității activității, al eficientizării utilizării sistemului de sănătate dar și al identificării nevoilor din educație medicală de bază și continuă. Rețelele de cercetare sunt și astăzi privite ca o sursă valoroasă pentru proiecte de cercetare.

Ghidurile de practică sunt instrumente recunoscute ca "standard de aur" pentru managementul clinic al bolilor sau simptomelor și au impact în creșterea calității în sănătate. Contribuțiile mele la dezvoltarea de ghiduri de practică s-au concretizat în publicarea a 5 ghiduri de practică, dezvoltate printr-un demers riguros științific de analiză a literaturii de specialitate. Ghidurile pe care le-am elaborat abordează teme de prevenție atât pentru adult cât și pentru copil precum și de management a bolilor cronice, specific dedicate asistenței medicale primare. Participarea la dezvoltarea de ghiduri s-a concretizat și în publicarea unui Ghid de telemedicină în asistența medicală primară într-un proiect Unicef în anul 2022.

Direcții de cercetare

Calitate la locul de oferire a serviciilor prin cercetare bazată pe dovezi

Managementul bazat pe dovezi al serviciilor preventive

Cercetările efectuate în domeniul prevenției cuprind următoarele direcții: gestionarea efectelor adverse la vaccinuri (studiu privind impactul ibuprofenului asupra imunogenității vaccinului pneumococic), analiza prevalenței factorilor de risc în comunitate (articol privind prevalența deficitului de vitamina D în populația adultă a României), comportamentul, cunoștințele și atitudinile profesioniștilor din sănătate în legătură cu vaccinarea (articol privind comportamentul de recomandare a vaccinării COVID-19 la profesioniștii din sănătate), impactul determinantilor sociali în comportamentul sanogen (review privind rolul determinant al familiei în proiecția unui viitor sănătos al națiunii).

Managementul bazat pe dovezi al serviciilor curative

Cercetările privind importanța cunoașterii incidenței anumitor boli în practica clinică dar și beneficiile terapeutice ale unor medicamente sau suplimente au adus informații privind practica bazată pe dovezi în prima linie dar și caracterul de interdisciplinaritate al activității în acest segment de asistență medicală. Temele de cercetare abordate sunt: incidența anumitor patologii în practica din prima linie (studiu privind incidența otitei medii acute în asistența primară), beneficii terapeutice ale suplimentelor nutritive (articol de tip review și cercetare

privind beneficiile lăptișorului de matcă), beneficii terapeutice ale unor medicamente (articol de tip review privind beneficiile toxinei botulinice în tratamentul migrenei), cercetări exploratorii privind beneficiile emergente ale unor medicamente (review privind efectele în prevenirea demenței ale metforminului), actualități în abordarea diagnostică și terapeutică a patologiilor cronice (review privind managementul hipertensiunii multiplu drog rezistente, managementul durerii cronice, cercetare privind recuperarea pacienților post AVC).

Designul serviciilor în asistența medicală primară

Sunt evidențiate principalele cercetări privind: analiza nevoii de servicii în comunitate (proiect Granturi interdisciplinare și două publicații în reviste BDI privind nevoile de sănătate ale populației din județul Brașov), cercetări asupra serviciilor medico-sociale (review privind “prescripția socială” în România) precum și analiza utilizării inadecvate a serviciilor din asistența medicală primară în detrimentul serviciilor de urgență.

Dimensiunea de sănătate publică a asistenței medicale primare

În această secțiune sunt prezentate contribuțiile la dezvoltarea unui cadru de politici pentru prevenirea sarcinii la adolescenți, într-un proiect finanțat de către UNICEF.

Educația de calitate bazată pe dovezi în formarea de bază și vocațională și continuă a medicului de familie

În această secțiune sunt evidențiate cercetări originale privind problematica asimetriilor datorate pandemiei COVID-19 în învățământul de bază, dezvoltarea și modernizarea curriculumului de formare în rezidențiatul de medicina de familie precum și analiza implementării acestuia.

Capitolul 2

Sunt evidențiate contribuțiile la dezvoltarea disciplinei de medicina familiei și asistența primară a stării de sănătate, prin crearea unui curriculum educațional model, aliniat european, prin dezvoltarea de materiale educaționale bazate pe dovezi, prin crearea de oportunități de formare a rezidenților și de formare continuă a medicilor. Am publicat de

asemenea cărți și capitole de carte în edituri naționale, dedicate specialității (7 capitole în Esențialul în Medicina de Familie, 2023).

Recunoașterea națională și internațională sunt susținute prin apartenența la societăți profesionale, membru în comitetele editoriale de reviste și reviewer la reviste internaționale.

Vizibilitatea internațională este confirmată prin activitatea de cercetare care este concretizată în publicarea a 12 articole în calitate de prim autor în reviste cotate ISI (4 în reviste Q1, 6 în reviste Q2 și 2 în reviste Q3) și 5 articole în calitate de coautor în reviste cotate ISI (1 în revistă Q1 și 4 în reviste Q2) cumulând un factor de impact de 45.4 și scor HIRSH 8 (Web of Science) și un număr de 213 citări. La acestea se adaugă 13 articole în baze de date, 14 în proceedings de conferințe naționale și internaționale și participări cu lucrări originale constante la conferințe naționale și internaționale (14).

Experiența managerială atât din perspectiva cabinetului propriu, cât și prin calitatea de președinte și vicepreședinte de asociații profesionale, de prodecan și de director executiv al Direcției de Sănătate Publică Brașov pe durata pandemiei susțin implicarea mea la toate nivelurile pentru dezvoltarea disciplinei și a specialității de medicina de familie.

Din perspectiva **planurilor de evoluție și dezvoltare** a carierei am evidențiat că activitatea profesională și cea academică sunt în strânsă corelație și că dezvoltarea de servicii de calitate în cabinet va integra în continuare studenții și rezidenții precum și formarea continuă.

Principalele direcții de cercetare în asistența medicală primară sunt desprinse din însăși definiția și descrierea atribuțiilor profesionale ale medicului de familie/generalist actualizată de către Organizația Mondială a Medicilor de Familie (WONCA) în 2023. Pentru dezvoltarea cercetării este necesară dezvoltarea unui cadru de sprijin pentru cercetarea specifică din asistența medicală primară care poate fi o modalitate de atragere a specialiștilor în acest domeniu al cercetării. Cercetarea în domeniul educației medicale este o importantă modalitate de creștere a calității în învățământul medical.